

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske S p i o n e n.

Lördagen, den 2 September, 1769.

Slutet af No 34.

S Physiken har jag sedt Ubeen Mollet göra en hop rara försök, sådana som hemma icke wiskas, i anseende därtill, at de nödwändigt kosta mycket. Men han gör dem på Kungens bekostnad, och är förbunden at uprepa de samma hwar Söndag för Dauphin. I deras Botaniska och Chymiska föreläsningar hör jag dem med gäldje hedra namnen Linne och Wallerius. Den lärde afunden bitar wäl ibland, och måstrar; men ehuru de wrida sig, äro de dock icke i stånd at släppa den ledstängen, som dessa Swenska smillen skalat ut för dem. Jag skal nämna et prof på deras högaktning. Wi ha här en läck Landsman, som läser Strabiske Poeter, Turciske Alcoran, och talar Hebraiska, det är Magister Björnstål, hwilken wilstats här et par år med twänne unge Hudbeckar, och är nu ut Italien: han förde mig i Botaniska

M m

niste

nisse Trögården, då där förekom et gramen, som de ej woro i stånd, at förklara. En stor naturkännare, en Engelsman, som war närwarande, under det de andre bladdrade i en hop folianter förgåfves, sade: Domini, aut Deus, aut Linnæus: tar så fram et af Linnei papper, och finner uplösningen.

Swedenborg har nyss gördt litet wäsende i Paris. Han har uppenbarat åter något nytt om sine Andar: men hur skulle den stogtige Fransmannen kunna göra sig hans lys till nytta? Wär Apostel fick consilium abeundi, och hans nya Skrift blef förbuden. Skade, at jag intet fått tag i Titelbladet.

Jag skulle säga än et ord om Marmontel, Thomas, de la Harpe; men jag skrifer hälre Politiska nyheter.

Corsikanska Bergen äro nu helt och hållet Francka. Den tappre, den makalöse Paoli, som Engelsmännenne källan, räddade sig med möda midt ibland barlasten på en Skuta. Förgåfves har en lärd Holländsk Dame sjungit hans mandom i et Poem, som jag såg helt färskt uti Amsterdam, under namn af De Vryheid. Den nitiska Präst Armeen på Corsica har smulett bort, såsom snön om wären, och tillika beröfwat mig en wacker oddlighet: ty min fulla föresats har varit, at gå dit, för at deltaga i deras årofulla bemödande. Hans Allerchristeligaste Majestät är nar ta fyratusen af desse tappre Sländare i sin

sin sold, under det man säger, at Paoli har i sinnet, gå i Ryss tjenst; men jag tror intet, at han wil tjena et folk, som börsat härma kråstan i sine marschar. Det säges helt wist, at den Moscowitiske troppen blifwit föst ur Skogarnekring om Choczim. Engelsmannen biter tänderna öfwer det ena och det andra; men Fransosen ler uppenbarligen, medan han hemligen underhåller deras hemtråtor. Hwad tänker Stockholm? Här tycka de, at man kryper för mycket i Sverige. Hwad Danmark angår, så tyckes mig, när jag lägger alla mina anmärkningar tilhämman, at det är en stor krops, på hwilken huswudet är friskt och lefwande, men hvars öfrige lemmar tynas i en långsam sjukdom. Holländaren har ju hela Sundste Tullen. Finncerne äro där i wärre ordning, än hos oss. Och alsmogen gråter medan de store dansa. Holland är det enda rike, som wår wäl: men under det jag förundrar mig öfwer deras wälmåga, måste jag wänmas wid deras seder; ty det är ingen orimlighet, om jag säger, at i Holland hyses föliat folk i snygga stugor: jag trofsar någon at gå där fyra steg, utan at hosta. Utaf hwad den så kallade wakra werlden angår, så har den lika seder där, i Paris och Stockholm. Flandern är et skönt Land, och har en snygg och wälwäende almoge. Bonden i Frankrike är däremot merendels usel; och wan wid, at intet se annat, än fog-

dar och upbörds-män, låter han regera sig på samma sätt, som han sjelf föser sin ore.

Annars är Fransosens umgänge glättigt, så älskansvärdt, och Paris i allmänhet så fult utaf någon; at om man i något hörn på det här bedröfweliga Jordklotet skulle kunna förgåta lifwets bitterhet, så wore det här. Intet slagte i werlden wet, at göra galenskaper, så smalliga, så förtjusande som detta. Jag har aldrig kändt någon rykning för döden, för än man budet til at lära mig känna, hur sött lifwet är i Paris. Jag ler fuller med dem; men Min Herre, hoppas jag, twisslar ej, at det ju sker af samma ord-sak, som de, hwilken Democritus hade.

En främling slipper in här öfweralt uti deras Konstkamrar, Cabinetter och Slott, utan at muta Sweitsaren, som waktar dören; när däremot en tiggande Danst, eller en snål Holländare, tar pengar för alt. Där igenom har jag fåt titta på deras rariteter; men jag är intet i stånd at nog förundra gränläten. Dock för at ge et prof, huru de kunna härma naturen, wil jag säga, at man wiste mig i en wrå uti Louvren en gammal Torgruka aftagen, hwilken gäspade så naturligt, at jag och hela sällskapet måtte göra så med. Jag har sedt den styggan många gånger, men måste hwar gång gäspa: och jag gäsp-gäsp-gäspar ännu, bara jag tänker därpå; eller ock kanske det sker af trötthet; ty jag

jag orkar nu intet skrifwa mera, hoppas ock at jag redan Fatiguerat nog.

Ach hwad här woro tilfälle, at göra en nog förd med Bokhandel! Men min pung, den magre besten, skrifer immer fort, at maten är nödwändigare. Sedan jag ännu 14 dar uppehållit mig här, ärnar jag mig at England. Men jag lär där blifwa mycket fort; ty om icke Wår Herre hjälper mig snart öfwer watnet, abimerar jag på fasta landet. I Antwerpen ädrog mig et förflutet men löst ord et ledsamt äfventyr, och en gång har jag biktat här för läpe-gåld.

Kungen i Dannemark är en glättig Herre. Fransosen tilstår honom mycket Esprit, och har ännu infall efter honom, såsom t. e. när den gamle Ludwig sade til honom: Jag kunde wara Far at Ers Majestät; har han svarat: Il ne manqueroit que cela à mon bonheur &c.

Jag slutar änteligen och tycker mig se, huru min Herre då och då måste tappa andedrägten wid genomläsningen. Jag skyn dar mig, at förseglat; ty om jag ger mig tid, at öfwerse det, så stryker jag säkert ut halsparten. Förblifwer icke.

Paris, den 20 Julii, 1769.

Rundgadresser.

Framtkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Wallgatans Note. Tisdagen Kongsgatans

gatans Note. Onsdagen Kyrkogatans Note.
Torsdagen Drottningegatans Note.

Sedan tillstådes warande Ledamöter af den här å orten etablerade Amaranther-Orden, den 29 siffledne Augusti sammanträdte, för at, i anledning af Deras Kongl. Majestätens på samma dag insänte Höga Silfver-Bröllop, förena sine underdåniga och trogdefulla önskingar för det Kongliga Husets beständiga välgång, blef tillika enhälligt beslutat, at denna dagen hädanefter årligen kommer at firas, såsom denna Ordens särskilta glädje-fäst, och at då tillika hålla Bröllop för något medel-löst Hjonelag, som i Östheborg sig wil ned-sätta, hwilket uti Brud-gästwa af Orden hastwer at undsä 200 Dal. S:mt; och åligger således dem, som willa åtnjuta et sådant biträde, at, til det ringaste twänne Månader förut, förse sig med behörige Präste-bewis, som skole upwisas, af den tillärnade Brudgummen, hos Herr Secreteraren Fredrich Olbets, och af Bruden hos Fru Ulrica Schus, hwilka Ordens Ledamöter sedermera behagade göra sig underrättade om sådane Contrahenters frågd samt öfriga årbara och anständiga förhållande, hwilket den 24 därpåföljande Julii kommer i Orden at föredragas, hwarefter de, som winna bifall, dagen därpå kunna blifwa underrättade om förloppet.

Utom Drottninge-porten i Herr Inspectoren Berggrens hus och gård, äro til instundande
Michaeli

Michaeli-dag ledige at hyra, 2ne tapeserade och et rum utan tapeter, jämte kök och flera för et hushåll nödvändiga commoditeter, utom äfwen en stor och wäl inrättad silles och saltbod med darrfiver warande windar: widare underrättelse om hyran och förmanerne lemmas af egaren.

Nästkommande Onsdag, eller den 6 denes, kl. 10 föremiddagen continueras med Auction uti Herr Olof Rommels hus, då resten af framwarorne, tillika med säng och linfläder, komma at försäljas.

Skulle någon Källare, til nederlags Källare, ästundas, så kan den få hyras antingen på månad eller år, hos H. Hof-Cammerer von Alken.

Hos Herrar John Hall och Compagnie, finnes til köps Ängelst rullbly mot billigt pris.

Hos Herr George Bellenden och Comp. finnes nyligen inkommen Ängelst surmjöls ost til köps.

Den 19 September blifwer på Auctions Kamaren försäl Salteriet Strömberg, belägit på Hisinglandet wid Färjestaden, bestående af en sillbod, bygd på broskar, af 96 alnars längd, med en brygga wid hwarje ända til fasta landet, den ena af 96 och den andra af 72 alnars längd; 4 nya saltbodar, äfwen bygde på broskar, och än ej aldeles färdiga, hwardera wid pass af 500 tunnors rymd; en bygning straxt äfwanför Salteriet, bestående af 4 kamrar, af hwilka 2ne äro tapeserade och målade;

målade; samt Fakelugnar uti de 2 och spisar uti de andra 2: en Tunnebindare-werkstad för 5 arbetare, med tillräckelig stor spis: en stor bod swårt wid denna bygning til tomma tunnors och ståfvers upläggande; en stor båt, bygd af ek, 40 a 50 tunnor sill drägtig, med tillhörande mast, segel, ankare, och alt annat tillbehör: et partie siltunnor, tran-fat, tunn ståfwer, ophuswoud-ståfwer och tunneband.

Öfwenledes kommer den 22 Sept. at för-sålgas på Auktions-kamaren et partie röda och hwhita Franska winer, samt något Portugis win, winättika, bomolja, linolja, och rosolja på fastager, bomolja, capris, anjovis, och oliver på flaskor, Benedikt twäl, swestkon, co-rinter och russin i sjerdingar.

Om någon skulle hafwa fångat en Canari fogel, som olofligen afwiket ifrån des maka och ungar, så torde sådant tillkänna gifwas där detta tryckes; omaket låfwar egaren för-skälla med en fullwuxen unge af samma sort.

Tionde arket rörande Swedenborgianis-men 2c., är från Strakbergska Boktryckeriet utkommit.

Från samma Tryckerie äro de twänne sista arken af Råmnars-Rättens Dom imellan Herrar Handelsmännen Bruun och Karstedt, utkomna.

Äfwen är från nämnda Tryckerie en liten eftertänkelig Skrift, under Titul: Tankar om de brukelige Wälför-rättnings-sätt, spennerligen wid Riksdags-måns, Magistrats Personers och Prästers wälfande, af Gottfried Främling, utkommen, där den säljes för 2 öre S:mt stycket.